

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1. Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne prišili. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 15 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 200. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Vladina izjava o izidu koroškega glasovanja.

Belgrad, 24. Na vprašanje poslanca Gjure Džamonje o izidu plebiscita na Koroškem ter o njegovih posledicah je predsednik ministrskega sveta dal nastopni odgovor: G. poslanec! Na predloženo mi vprašanje z vašim pismom od 19. t. m., ki mi ga je dostavil predsednik narodnega predstavništva z aktom št. 4810 od 20. t. m. o izidu plebiscita na Koroškem in njegovih posledicah mi je čast, odgovoriti: 1. Plebiscit v coni A je bil izvršen 10. oktobra na podlagi člena 50. st. germainjske mirovne pogodbe. Po glasovanju izdana proklamacija plebiscitne komisije je bila nastopna: Za nas 15.278 glasov, za Avstrijo 22.025. 2. Sodeč po gotovih izjavah ob koncu glasovanja, je pretila nevarnost našim rojakom, vsled česar je naš delegat izdal naredbo četam, naj vkorakajo v conu A. 3. Za tem je plebiscitna komisija sklenila in zahtevala, naj izročimo upravo tem na podlagi st. germainjske pogodbe, kar je kraljevska vlada odredila. To je bilo nekoliko dni pred korakom, ki so ga storili pri naši vladi zastopniki Anglije, Francije in Italije v zmislu zahtev komisije. 4. Naš delegat je vložil protest proti zlorabam, storjenim v coni A, s katerimi se tudi je objasnjuje tak izid plebiscita. 5. Naša vojska ima evakuirati cono, ker je konferenca poslaničkov dala zagotovilo, da bo mir in red v coni A vzdrževala plebiscitna komisija kakor tudi, da je v stanu, upravljati jo. 6. Pri znanje plebiscita, izvršenega na podlagi člena 50. st. germainjske mirovne pogodbe, je naša dolžnost, ker to zahteva čast podpisa, ki je bil izvršen na tej pogodbi.

Ministrski svet.

Belgrad, 24. Včeraj je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 10.30 do 13.30. Na tej seji so razpravljali o tekočih državnih poslih. Razen je bilo sklenjeno: 1. Da se od 25. t. m. do 5. septembra ne izvršujejo nobena premeščanja in razvrstitve državnih uradnikov. 2. Razpravljati in sprejeti se je proračun z izpremembami, glede katerih se je doseglo soglasje med finančnim ministrom in večino finančnega odbora.

Rudarska stavka na Angleškem.

London, 22. Na današnji seji izvrševalnega odbora rudarske zveze, ki se bo bavila s povabilom železničarjev k skupni seji, se bo predlagalo odgoditi stavko železničarjev dotlej, da bo znan uspeh zborovanja, ki ga bo imela Trade Union v sredo. Med člani vlade in voditelji rudarjev so bili neoficijelni pogovori, da bi se našla podstava za konferenco rudarjev, dosestnikov rudnikov in vlado.

Pogajanja razbita.

London, 23. Včerajšnja pogajanja med ministrstvom in zastopniki rudarjev niso dovedla do uspeha. Železničarji se še niso izrazili, kako se bodo zadržali.

PONOVA PREGLEDBA INVALIDOV.

Belgrad, 24. V ministrstvu za socialno politiko je bil te dni izdelan pravilnik za superarbitracijo invalidov. Po tem pravilniku se bo za vsako pokovsko okrožno komando določila posebna komisija, v kateri bodo 3 zastopniki vojaških in 6 zastopnikov civilnih oblasti. Te komisije bodo imele dolžnost, ponovno pregledati in oceniti vse invalide v svojem okrožju. Vojaški zastopniki bodo ocenjevali nesposobnost invalidov za vojni službo, o vseh ostalih vprašanjih na bo odločevala celokupna komisija. O telesni sposobnosti bosta odločevala vojaški in civilni zdravnik, z ozirom na stonno nesposobnost pa se bo odločevala pokolnina in sicer po dosedanjih kategorijah invalidov t. i. nanot invalidov, popolnih in težkih. Na večja pokolnina bo znala 1800 dinarjev letno, najnižja (20% nesposobnosti) pa 360 dinarjev. Superarbitracija invalidov se bo po teh določilih pričela vršiti početkom novega leta, ter se bodo z istim rokom pričele izplačevati tudi podpore na podlagi uredbe od februarja t. l. Ako bodo posamezni invalidi nezadovoljni s skleni te komisije, bodo imeli pravico pritožbe na višjo komisijo, ki se bo sestavila pri divizijski oblasti.

MUSLIMANSKO PROTIDRŽAVNO GIBANJE V BOSNI.

Sarajevo, 24. Te dni so bili razširjeni v Sarajevu letaki, s katerimi se obnavlja muslimanom, da se bo njihovo vračanje rešilo izven meje države na mirovni konferenci v

Parizu. Državne oblasti so zasledovale razširjenje teh letakov, pa so v Mostarju aretirale Mehmed efandija Snahića in Karazića. Aretirane v zvezi s temi letaki bodo še sledile.

DR KRSTELJ PODAL OSTAVKO.

Zagreb, 23. »Novosti« iavljalo iz Splita, da bode predsednik dalmatinske vlade, dr. Krstelj, ostavko, in to zato, ker se ne strinja s tem, da prevzame dr. Lozovina, ki je član ljudske stranke, noverlenišvo za proročilo v pokrajinski vladi.

OBNOVITEV MLINOV V SRBIJI.

Belgrad, 24. Minister za notranje stvari je zahteval od finančnega ministrstva kredit pol milijona dinarjev za obnovo mlinov v severozahodnih delih Srbije, kjer zaradi male vode mlini ne delujejo vsled česar prebivalstvo mnogo trpi.

GRŠKA POPUSTILA GLEDE BOLGARSKIH VOJNIH KRIVCEV.

Sofia, 24. Listi objavljajo, da je grški pravnik Panurias izjavil bolgarski vladi v imenu grške vlade, da odstopa Grška od svoje zahteve po izročitvi vojni krivcev, in sicer pod pogojem, da zalagci Bolgarska, da bodo krivci sojeni pred bolgarskimi sodišči.

AVANTURIST ŽELIGOVSKI.

Kovno, 23. Litvanska brzojavna agentura javlja: Dognano je, da polska vlada podpira čete generala Želigovskega, ki je zasedel litvansko glavno mesto. Iz koncentracije polskih čet na litvanski fronti se da skleniti, da hočejo Poljaki zopet nanesti Litvansko.

„Red i rad.“

Iz Beograda prihajajo tako lepe in prijetne vesti. Vsled agonije našega odličnega Narodnega predstavništva je dobila vlada poročila, da izdala naredbo za poredbo brez parlamentarnega dovoljenja in odobrenja. In odločilo o naivitalističnih ljudskih interesih popolnoma svojevoljno. Ona razpisuje davke brez parlamenta, novčarske plače brez parlamenta, rekrutira in rekrutira brez parlamenta, skratka v Belgradu se je razpela tak absolutizem pod neko navidezno demokratsko-ustavno kripko. Kakor ga huišega ni poznala niti caristična Rusija niti turški sultanat.

Najnoveše, kar se nam poroča iz naše absolutistične centrale, je sklen ministrskega sveta glede zakona o redu in radu. Značilno je da je uredbo izdelal in predložil notranji minister demokrat Drašković, a še značilneše, da jo je ministrski svet sprejel. V ministrstvu sedita tudi 2 Slovence, demokrat dr. Kukovec in klerikalec dr. Korošec. Ali sta ta dva tudi podpisala to naredbo? In če jo nista ali bosta izvajala parlamentarne posledice? Nam se zdi bodis take protikulturne in nesocialne uredbe nekaj tako gorostasnega, nekaj tako protidemokratskega, da ne moremo verjeti, da bi mogel tak »zakon« podpisati človek, ki hoče veljati za Evropeca.

Zakon o »redu in radu« vsebuje štiri glavne točke:

Zatiranje haiduštva, dobitanje dravin, sprečevanje korupcije in uničenje delavskega pokreta. Nas se tiče v prvi vrsti zadnja točka, ki slove:

»Vsaka propaganda ustna in pismena za rušitev današnjega reda v državi in družbi se bo kaznovala z zaporom od dveh let.«

»Tiskarne se bodo zatvorile in združevanja prenevala.«

»Prenevanje bodo tiskovine s katerimi bi se skušala slahiti voljaška disciplina.«

Dalje: »Ne bode se smelo začeti niti lokalne niti splošne stavke, ako bi se orel ne poskušalo oriti do sporazuma notom ministrstva za socialno politiko.«

»Obrati za razsvetljavo, vodovod in v pekarnah se ne smelo staviti, ako se 15 dni orel ne predlože pismeni predlogi ministrstvu za socialno politiko.«

Če človek to bere, se mora nehoti vprašati: Ali se je svet res obrnil nazaj za 50 let? Ali smo se vrnili v dobo zlovasnega Bismarckovega »Sozialisten gesetz«? Kaj namerava vlada s tem zakonom?

Mi vemo dobro, da so razmere v Južni Srbiji in Macedoniji neznosne in da tam ni govora o radu in še manj o redu. Naša urava se je izkazala tam doli za popolnoma nesposobno in nezmožno in zato cvete v teh krajih razbojništvo kakor nikdar prej. Razbojniške tolpe so večinoma iz lačnih Armavtov, ki po stari šegi udirajo na rodovitno Kosovo polje in v pločno vardarsko dolino vsako leto po žetvi da odneso svoj delež. Tem roparskim tolpom se pridružujejo v novejšem času takozvani »makedonstrulci« to so bolgarski komitaši, ki delajo za priklonitev naše najbogatejše dežele Macedonije k Bolgarski tudi z ognjem in mečem.

Če je treba. Nastop teh band seveda ne pospešuje javne varnosti. Kier na te ni in kler nobene uprave ni — tam tem tudi teren za holiševiško gibanje, le teren za nezadovoljnost dan in s ki tam doli ni toliko izraz političnega prepričanja ali na razredno zavednost ampak posledica od dne do naraščajočega nezadovoljstva s sedanjim nevdzdržnim stanjem.

Zalostno stanje javne varnosti v Macedoniji je dalo povod množičnim selam različnih ministrskih svetov, da proti gibanju haidukov,

bolgarskih komitašev in komunistov nekaj ukrenejo. Kaj so ukrenili, smo videli zgoraj!

Če bi bila imela vlada sploh nekaj resen namen, da uduši razbojništvo v Macedoniji z njegovimi priveski vred bi bila to že zdavnaj lahko storila in ne vedno in vedno odlašala in odlašala to, kar je bilo in te tam doli najbolj potrebno: reforma uprave.

Toda za to ni bilo nikdar časa vsled neurene borbe za prevlast in premoč posameznih strank v državi. Vlada je šele danes uvidela, da se je treba odločiti in odločila se je za haionete in mitralize baš v trenutku ko stoilmo nenosredno pred volitvami.

To okolištno moramo izrečno poudariti in naglašamo jo zato, ker nam kaže pravi nomen in namen zakona o »redu i radu«. Ne macedonska haidukija, ne korupcija uradništva, ne dravinja — to niso pravi motivi tega zakonskega nestvora ampak vlada hoče s pomočjo tega zakona volitve delati. To je pravi in edini namen te odredbe ki naj oromore kapitalističnim reakcionarcem 28. novembra do zmaze nad organiziranim delavstvom! Zato se mi prav nič ne bi čudili, če bi našli na uredbi tudi podpise slovenskih demokratskih ali klerikalnih ministrov.

To se jasno vidi iz besedila odredbe same: Kaj naj razumemo pod »ustmeno ali pismeno pronaganje za rušitev sedanjega družabnega reda?« Največji duševni siromak mora spoznati, da ne ure tu za nič drugega kakor da se pod to firmo vsaka še tako onravnjena in zakonita avitacija za socializem in socialistične liste zatre. Kdor prinoroka socialističnega kandidata bo romal dve leti na dopust na ljubljanski grad ali na v visoki obkolje kletj beogradskega Kalimevdana Zborovalna in združevalna svoboda se bo zatrla, seveda samo za organizirano socialistično delavstvo nikakor na ne za demokratsko ali klerikalno ali na radikalno gosnodo. Ta je izven vsake nevarnosti, ker lo bo varoval uradnik nad katerim bo vedno visel Damoklov meč »državne sabotaže« in izgnane službe, ako bi se predznili doboščati socialistično ali na celo ovirati meščansko agitacijo. Naše časopise, naše najnoveše in najsilnejše orožje bo nobelil snež in vesel bo mo, če nam bo cenzura dovolila vsaj še naslov in telefonsko številko! Vse to pa bo potreba požrti mirno in hladno: brez varan, da se kakšna organizacija spozabi in se brani s štrikom. Štrikanje je pod smrtnim erehom najostreje prenevedano, ne — ni prenevedano ampak dovoljenje za štrak je treba dobiti pri ministrstvu za socialno politiko!

Človeku se naravnost lasje ieže, če bere v kakšne turške razmere bi nas rada naglala Vesničeva vlada, v kateri sede v najlenšem bratstvu demokratski radikalci in klerikalni kapitalisti. Kie je tisti toliko slavljani demokratizem pri bratih Srbih, o katerem so nam toliko pripovedovali? Kie je svoboda, kie prostost? Za demkratizem ki vella samo za ljudi od 1 milijona dalje, se mi zahvaluemo skopno z našimi tovariši v Srbiji in na Hrvaškem vred in bomo dali vladi gosnoda Vesniča primeren odgovor 28. novembra.

Mi vemo da je vsak apel na naše meščanske stranke, naj branijo vsaj tisto trohico demokratizma, kar ga je sploh še ali že v našem narodu, z vsa silo pred takimi naravnost ostudnimi napadi, popolnoma zastoni. Boi za politični obstanek sili meščanske stranke, da same zagaajo tisto vello, na kateri sede. Boi za državljansko svobodo je bila nekda naloga buržoazije. Danes je to častno vlogo pre-

vzelo organizirano delavstvo in ono bo znalo braniti svoje politične pravice. 28. novembra se vidimo in takrat bomo govorili vkljub cenzuri, vkljub iečam in vkljub obetanim torturam tako glasno, da bo morala naš glas slišati tudi najbolj gluha buržoazija. Zavedno delavstvo je obrilo že družajne gosnoda kakor je Vesnič z vsemi domačimi in francoskimi kapitalističnimi priveski na bo premagalo tudi zakon o redu i radu.

Iz stranke.

Socialen demokrat ni, kdor ni vnisan v stranko in ne plačuje strankinega davka oni organizaciji, kler stanuje. Odbor krajeve politične organizacije ljubljanske bo v najkrajšem času ukrenil vse potrebno. Da se nihče ne bo mogel izgovarjati, da ni vedel komu naj plača kie naj plača, koliko naj plača itd. Vsa posameznik bo o vsem potrebnem pravočasno in natančno poučen. Po strankinem zboru se bodo sedanje izkaznice revidirale odvzele in izdane nove. Vsa organizirana sodruja in vsaka organizirana sodružica bo dobila novo strankino izkaznico. Kdor ne bo imel izkaznice, ali kdor bi izkaznice ne imel v redu, ne bo imel pristopa na strankina, zlasti ne na zaupniška zborovanja. Zaupniki in zaupnice dobijo še posebne izkaznice. Kot zaupnik se bo smatral le tisti ki bo tudi delal za stranko. Paradnih zaupnikov delavska stranka ne potrebuje. Zaupniki in zaupnice, ki se postavljajo na to stališče imajo imalo popolnoma pravi: kaiti je še vedno nekaj takih, ki ne manikajo na nobeni soc. dem., na tudi ne na nobeni komunistični prireditvi. Dvoživkarstvo je bilo vedno nekaj erde, va, najbolj na v sedanjih težkih časih. Kdor še vedno čaka, kie bo večina ta pokazuje da nima nobenega prepričanja, ne socialističnega ne komunističnega — temveč le da le sebičnež, ki bi se rad okoristil na ta ali oni način. Z uvedbo reda v organizaciji bodo odnadi taki dvoživkarji sami ob sebi. Da bo do tega čim prei prišlo naj sodruji in sodružice ki jih bo odbor naprosil za kakor delo, to delo hitro in točno izvrše. Brez dela ni uspeha.

Sestanek zaupnikov in zaupnic ljubljanske polit. organizacije bo, kakor po navadi, jutri v torek, dne 26. oktobra ob 8. zvečer v mali dvorani Mestnega doma. Ont, ki imajo bloke za volilni sklad, naj prinesejo te z denariem vred s seboj. Prosi se za točnost in polnoštevilno udeležbo.

Brivski in lasničarski pomočniki v Ljubljani so stopili v mezno gibanje. Naj nihče od te stroke ne potuje v Ljubljano iskat dela, dokler se gibanje ne konča.

Gledališka stavka v Ljubljani?

Že nekaj časa sem ozračje v našem gledališču ni posebno čisto. Kriva je urava, ki zanostavlja igralce-domajne in le na čuden način odklonila pozvalnja? niimi. Tako smemo pričakovati, da izbruhne v najkrajšem času v dramskem gledališču kler abnormalnost razmer najbolj občutljiva, stavka ki bo vsi priklki ne bo imela le značala mezdnege gibanja, ampak nam reši še marsikatero odprto vprašanje. Toliko za danes.

Politične vesti.

+ Kandidati SLS za ljubljansko volilno okrožje (mesto) so postavili klerikalci včeraj na shodu v uniojski dvorani, in sicer bodo kandidirali dr. Gosar Andr., Ogrin Ivan, davčni upravitelj Strnad in primarj dr. Gregorič. — Šhod je bil razmeroma dobro obiskan do 1500 oseb, med njimi polovica žensk.

+ Pred volitvami v Slovenijo. V vsej Sloveniji bo šest strank šlo s svojimi posebnimi kandidati listami v volilni boj. Te stranke so: Klerikalna stranka (SLS), socialna demokratska (JSDS), demokratska (liberalna) JDS, samostojna kmetijska stranka (SKS), narodno socialna stranka (NSS) in komunistična stranka Jugoslavije.

Imed teh strank svojega volilnega programa ni objavila še klerikalna stranka.

+ Gibanje socialno demokratične stranke v Belgradu. Komunistična stranka se je v Srbiji (kakor smo že javili) začela cepiti. Delavstvo je tudi tam dobi na jugu začelo polagoma uvidevati jalovost obljubljenega komunistične revolucije. V zadnjem času je v Belgradu opažati, da se je delavstvo začelo hudo zanimati za socialno demokracijo in strokovno gibanje. Socialni demokrati so imeli v Belgradu že tri jako lepo uspele shode. Izdajajo tudi že svoj list. Mi ta pokret iskreno pozdravljamo.

+ Volilna borba v Dalmaciji. Pogajanja meščanskih strank v Dalmaciji, da bi skupno nastopile pri volitvah so se razbila. Demokrati so se odločili, da postavijo svojo posebno listo. Zdi se, da bodo v Dalmaciji dobili en mandat.

+ Vračajočim se Turkom ne dajo državljanstva. Ministrstvo za notranja dela je izdalo naredbo, da se izseljenci turške narodnosti, ki so se po balkanski vojni svojevoljno izselili s svoje zemlje in se sedaj vračajo, ne smejo smatrati več za naše državljane. Isto velja tudi za izseljence, ki so kristjani, izvzemši one, ki so se za vojne odzvali dolžnosti kot naši državljani. (Idu).

+ Spremembe v avstrijski vladi. Državni tajniki in podtajniki dr. Renner, Haunschn, dr. Deutsch, dr. Ellenbogen, Glöckl in dr. Tandler so v petek naprosili predsednika Seitzza, naj jih razroči njihovih dolžnosti kot ljudske poverjenike. Nato je državni tajnik dr. Mayr stavil predsedniku Seitzzu nastopne predloge: Namestništvo v predsedstvu kabineta sveta, vodstvo državne pisarne in opravljanje poslov v državnem uradu za socialno skrbstvo naj se poveri Edvardu Reishu, vodstvo državne urada zunanje posle dr. Mihaelu Mayru, vodstvo državnega urada za vojsko Walterju Breiskemu. Predsednik Seitz je predloge sprejel. Odstopilšim tajnikom in podtajnikom se je predsednik zahvalil za njih poštrevnovalno delo v službi avstrijske republike.

+ K razkrinkanju madžarskih podkupovalcev. »Arb. Ztg.« prinaša notarski overjeno javno izjavo biv. uradnika madžarskega poslanstva na Dunaju Fr. Schullera (Sullay), ki je pravzaprav inspirator vseh odkritij in ki je posredoval pri prepisavanju in fotografiranju priobčenih dokumentov, ki pričajo o zarotah Madžarske proti Avstriji in Češkoslovaški. Schuller izjavlja, da so priobčeni dokumenti pravi ter navaja za

to celo vrsto dokazov in prič. Dementije Arpada Reicha in »Reichspost« imenuje neumnimi laži. Poslaniške akte, tiče se propagande, je poslal Schuller uredništvu lista »Villag Orszag« v prepis, to jih je pa vrnilo. Schuller pravi, da za te akte ni prejel nikdar niti vinarja ter da bi ga tudi ne vzel, ker delal je vse z namenom, da koristi domovini, ako jo ohrani brez vojnih grozot. Izjavo je potrdil notar Hugo Mayer iz Malacka na Slovaškem.

+ Soc. demokratični klub občinskih svetovalcev v Pragi se je cepil, 6 svetovalcev se je ločilo od soc. demokratov, in sicer: Cibulka, Houser, Majerova, Stojanek, Suchankova in Selmat. Komunisti bodo še vprašali svoj izvrševalni odbor, ali naj ostanejo v soc. demokratiškem klubu kot hospitanti ali naj ustanove lasten klub.

+ Poraz III. internacionale v Bolgariji. »Politika« poroča iz Solije: Na kongresu bolgarskih socialistov, na katerem so sklepali o pristopu k tretji moskovski internacionali, so komunisti doživeli velik poraz. Ogromna večina udeležencev je izjavila, da ne sprejme niti enega od 21 pogojev, ki jih je Ljening stavil za vstop v tretjo internacionalo. Pri glasovanju je bilo oddanih 106 glasov proti Moskvi, za tretjo internacionalo pa 28 glasov.

+ Žensko volilno pravico hočejo odpraviti na Ogrskem. Zakonski predlog v tem smislu je že predložen parlamentu. Iz tega je razvidno, da klerikalci niso načelno za žensko volilno pravico, temveč da so zanjo le takrat, če vedo, da jim bi nesla.

+ Brantingov kabinet na Švedskem je podal ostavko. Sedanji Brantingov kabinet je bil sestavljen iz samih socialistnih demokratov. — Kralj je povelj sestavo novega kabineta deželnemu glavarju De Georlju.

+ Grški kralj še ni tako nevarno bolan. Te dni so prihajale iz Pariza vesti, da je grški kralj smrtno bolan, pa tudi, da je že umrl. S temi vestmi so spravljeni v zvezo, da namerava Venizelos izklicati republiko. Nasprotni vesti pa trdijo, da kralj še ne umira in vlada je celo pomislila nekaj političnih izgnancev. Grški kralj je obel na pljučnici. — Nadaljna vest iz Pariza pravi, da bi se prejšnji kralj Konstantin uprl, če bi hoteli od izpremembi na prestolu njegovega mlajšega sina Pavla izklicati za kralja. Kot kandidat zaveznikov bi bil v tem primeru drugi sin belgijskega kralja Alberta. — Tako splošno karto in pripravljajo — vojne.

svete gosp. dr. Franca Webra, priv. doc. na zagrebški univerzi, v imenovanje za docenta teoretične filozofije na ljubljanski filozofski fakulteti. Ministrstvo prosvete pa ga je pomotoma z ukazom z dne 27. avgusta 1920 imenovalo za izrednega profesorja, kakor je z istim ukazom pomotoma še enkrat imenovalo gosp. dr. Marjana Salopeka za izrednega profesorja, dasi je bil že imenovan z ukazom z dne 26. marca t. l. Radi teh netočnosti je ministrstvo prosvete z ukazom z dne 30. septembra t. l. razveljavilo ukaz z dne 27. avgusta t. l. glede teh dveh imenovanj gospodov ter imenovalo gosp. dr. Franca Webra z ukazom z dne 7. oktobra 1920 za docenta teoretične filozofije na ljubljanski filozofski fakulteti. Rektorat univerze v Ljubljani, dne 22. oktobra 1920. Zupančič I. r. rektor.

Pisarna gospodarskega oddelka v vojnem minist. objavlja pod br. 5243 od 18. okt. 1920: Neki belgajski listi so prinesli vest, da je ministrstvo vojne in mornarice odstopilo v delo gotovim tverdam 50.000 parov vojaških čevljev po zelo visoki ceni. V teh noticah se kritizirajo tudi organi, ki so izvršili to pogodbo. Ker v stvari pristoilni organi ministrstva vojne in mornarice ni odobrena nikakva pogodba za 50.000 parov vojaških čevljev, so vse te vesti neresnične.

Po svetu.

— Jugoslovanski ujetniki v Sibiriji. Ujetniki, ki so se vrnili v domovino, pripovedujejo, da se nahaja v zahodni Sibiriji se kakih 12.000 Jugoslovancev. Nahajajo se v zelo neugodnih razmerah.

— »Stara Avstrija«. V dunajsko univerzo je bil sklican sestanek študentov, ki so si ustanovili novo dij-aško habsburško-monarhistično društvo »Das alte Oesterreich«.

— Usoda nemških zaplenjenih ladij. Listi poročajo iz Haaga: Londonsko sodišče za zaplenjene ladje je odločilo, da se nemške ladje, ki so bile ob začetku vojne v angleških lukah, ne bodo vrle lastni kom, marveč da se bodo zaplenile.

— Zeleničarji v Bukovini in v stari kraljevini so začeli stavkati. Promet se vzdržuje z vojniki.

— Navdušen komunist. V Zürichu nek navdušen komunist hotel dati svojemu sinu hme Lenin. Oblasti pa so mu to prepovedale.

— Zasedevanja francoske vladne klike. V Capdenaru so Millerandovi aretirali sodruga Verdiera, tajnika aveyronske zveze strokovnih organizacij. Verdiera so zasedovali že od maja sem, ko se je udeležil velike stavke in ga niso mogli dobiti, dasi je pred kratkim javno nastopil na ogleanskem kongresu.

— Chabinski poštni vlak je skočil s tira; mrtvih je 100 popotnikov, med njimi več članov ruske igralske družbe.

— Miši izgrizle 22.000 mark. V Butštadtu na Nemškem so miši izgrizle nekega staremu možu, ki je hranil svoj denar v odprtem lončenem loncu, 22.000 mark. Mesto denarja je mož našel v loncu mišje gnezdo, narejeno iz izgrizenih bankovcev. Pač smolaj!

Rigoletto, izven; ponedeljek 1. nov. Faust, izven.

Opomba: Občinstvo se opozarja, da se vprizori Shakespearejev Sen kresne noči v opernem gledališču, ker sodelujejo orkester, zbor in balet in v dramskem poslopu za tako obširen aparat ni prostora.

»Song of the Slaw.« Pod tem naslovom je izšla v Bostonu zbirka angleških prevodov iz sledečih čeških del: Kollar: Slavy dura; V. Halek: Večeri pisne. O. Bezruč: Šlezske basne; Sv. Čech: Pisn otroka« in del Macharovih pesmi. Knjiga ima menda zelo lepo obliko in tudi prevodi niso slabi.

Gospodarstvo.

== Pomanjkanje premoga. V vprašanju splošnega pomanjkanja premoga za drž. podjetja, kakor tudi za privatne potrebe, je bila v prometnem ministrstvu konferenca, katere so se poleg zastopnikov prometnega ministrstva udeležili tudi zastopniki ministrstev za šume in rude, prehrano in obnovno dežel. finance, trgovino in industrijo ter socialno politiko. Konferenca je soglasno sklenila, da bi bilo treba: 1. da se vsa vprašanja o proizvodnji in razdelitvi premoga osredotočijo v centralni direkciji v Belgradu, v kateri bi bili zastopniki vseh resortnih ministrstev in v katero bi vstopila tudi vsa pokrajinska ravateljstva; 2. da se v privatnih premogovnikih normira cena premoga na ta način, da se producentom razen priznanja stroškov za režije, delavske moči in investicije, prizna tudi del dobička; 3. da mora producent del čistega dobička vlagati za stalno povečevanje produkcije. Prometni minister bo o tem poročal ministrskemu svetu in bo ministrski svet najbrže sklenil normiranje cen premoga in sklepal tudi o sankcijah, ki bi bile eventualno za to rešitev potrebne.

— Izdelovanje modre galice. Po sklepu gospodarskega finančnega odbora ministrov se bo v kratkem začela graditi pri borskem rudniku delavnica, v kateri se bo izključno za državo izdelovala modra galica.

— Maksimiranje cen v Osijeku. V vseh naših večjih mestih se bile bolj proti vsem večji draginji in v tem boju je eno glavnih orožij maksimiranje cen, ki pa je osredaj imelo vsled krivde premožnih slojev le malo uspeha. Sedaj so v Osijeku maksimirane naslednje tržne cene: pšenica 920 kron za 100 kg, rž 720 kron, lečmen 440. oves 220, koruza v storžih 170—190, v znu 240 kron za 100 kg. Pšenična moka 12—16, fižol 6 K, krompir 2 K, paradižniki 4 K, česen 7 K, kava 65 K, rž 44 K, sladkor 78 K, par piščancev 40—60 K, par puranov 150—180 K, krapi kg 32 K, govedina 20—27 K, teletina 40 K, ovčje meso 24 K, svinjsko 34 K, svinjska mast 47 K, liter mlekar 4 K, vina 20 K, tropinovec liter 140 K, grozdje kg 28 K, drva kubični meter 75—84 K.

— Socializacija na Češkem. Te dni se je izvršila prva socializacija gospodarskega obrata, in sicer blizu Plznja, kjer je občina na približno 100 hektarjev velikem posestvu naselila nekatere legionarske obitelji. Legionarji so ustanovili gospodarsko delovno zadrugo in so ob vodstvu strokovnjakov članov takoj pričeli delo.

— Finančni položaj Avstrije. Vlada je izročila narodni skupščini državni proračun

za leto 1920-21. Državni proračun vsebuje nastopne številke: Skupna vsota državnih izdatkov znaša 33.194 milijonov kron (16 tisoč 321 milijonov kron več kakor lani), skupni dohodki 20.655 milijonov (14.361 milijonov več kakor lani). Primanikljaj znaša tedaj 12.539 milijonov kron (1.960 milijonov več kakor lani).

— Izdatki Anglije za »vzpostavitev« zaveznih držav. Odgovarjajoč na vprašanja o skupni vsoti izdatkov, ki jih je imela Anglija v svrhu vzpostavitve zaveznih in drugih držav, je izjavil Chamberlain v poslanski zbornici, da je bilo predvidenih za pomoč Avstriji in Poljski 10 milijonov funtov. Skoro polovico tega zneska je že poročena. Posvetovati se bo treba, kako naj se porabi ostanek.

Društvene vesti.

Zveza slovenskih odvetačkov v Ljubljani ima dne 31. oktobra 1920 ob 11. uri dopoldne v mestni posvetovalnici Ljubljanske svoj občni zbor s sledečim dnevnim redom: a) nagovor predsednika; b) Poročilo blagajnika za čas od leta 1914 dalje; c) poročilo preglednikov; d) sklepanje o razdruženju društva; e) sklepanje o društvenem imetju. Opozarjamo tudi na določila §§ 13, 14, 15 in 20 društvenih pravil in sočasno prošeno za čim večjo odeležbo. V Ljubljani dne 22. oktobra 1920. Dr. Alojzij Kokalj, blagajnik. Dr. Karel Triller, predsednik.

Izdajatelj: Ivan Milnar.
Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Izvrsten delovodja, samec, porosti, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se išče za večjo ključavničarjo. Isti mora biti izkušen v stavbenem, ploščnatem delu in tudi v strojni stroki. Reflektira se samo na moči, ki so enaka podjetja že vodili. — Vpraša naj se pri gospej Ivana Raststeiger, Puj, Aškerčeva ul. 14.

Hiša v Mariboru
z kompletno stanovanjsko opremo (za takoj vsteli), 1 par konj, sadni in zelenjadni vrt, se radi odpotovanja takoj po ceni proda. Cena pod 300.000 kron. Polzvedbe na anončni zavod »Vedeč« Maribor, Gregorčičeva ulica 6, tel. 132.

Dnevna kronika.

Prevzetje železniških prog na Korškem po Avstriji. V nedeljo dne 24. oktobra prevzame v obratovanje progo Celovec-Pilberk avstrijska uprava južne železnice. Vsled tega vozijo od ponedeljka dne 26. oktobra dalje naši osebni vlaki na korško progi le do Prevalj in odnoso iz Prevalj. Promet med Prevaljami in Pilberkom je začasnó z istim dnevnikinjen.

Obletnica narodnega osvobođenja. Poluradno javljajo, da se bo dne 28. t. m. po vsi Sloveniji praznovala obletnica narodnega osvobođenja.

Občina Jezersko se prideli v sodniškem in upravnem oziru Kranju. Za jugovzhodne dele Koroske, ki nam pripadajo po mirovni pogodbi, se ustanovi v Guštaju okrajno sodišče, davkarija in ekspozitura okrajnega glavarstva v Slovenjem Gradcu s potrebnimi uradi.

Izprememba taks na vstopnice. Na vstopnice za gledališča in umetniške koncerte, poučna predavanja, umetniške, poučne in gospodarske razstave in večere teledavnih društev se plačuje po odredbi finančnega ministra z dne 14. oktobra t. l. 10 odstotkov od vrednosti vstopnice. Za zgornje prireditve se mora imeti potrdilo umetniškega oddelka ministrstva za prosveto oz. pristojnega pokrajinskega prosvetnega poverjenstva da so res umetniška oz. da so predavanja poučna. Drugače je pa treba plačati kot takso 30 odstotkov od vrednosti vstopnice. Takso po zad-

nji točki je plačati tudi za vse ostale prireditve kakor veselice, tekme, dirke itd.

Prepovedani listi. Razširjanje listov »Villacher Zeitung« in »Neigekits Weltblatt« je notranji minister po državi SHS vsled sovražnega pisanja prepovedal. Nadalje je minister za notranje stvari prepovedal razpečati dopisnico s karikaturu regenta Aleksandra, z nadpisom »Un prince chermant« v izdaji firme »Fili Palombi — Roma«.

Poziv konkurznim upnikom Glavne posojilnice. Novembra meseca t. l. se bo izplačala prijavljenim upnikom Glavne posojilnice v Ljubljani 8 odstotna kvota svoj čas likvidirane glavnice. Vsi upniki, ki so tekom časa spremenili svoj naslov, se s tem pozivljajo, da prijavijo svoj sedanj natančni naslov obenem z navedbo štev. vlozne knjižnice najkasneje do 2. februarja 1920 namestniku upravitelja konkurzne mase, dr. Ottonu Petiču, odvjetniku v Ljubljani, Sodna ulica št. 11. Oni upniki, ki so svojčas prijavili svoje terjatve po kakem denarnem zavodu (hranilnici ali posojilnici), pa so med tem vzeli svoje knjižnice nazaj, naj vpošljejo na gorenji naslov potrdilo dotičnega denarnega zavoda, da so upravičeni dvigniti konkurzno kvoto in naznanijo tudi svoj natančni naslov ter številko vlozne knjižnice.

Uradna ugotovitev. Univerziteti Svet v Ljubljani je dne 5. maja 1920 z dopisom štev. 36/pr. predložil ministru pro-

Kulturni vesnik.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama: Ponedeljek 25. okt. Ljubimkanje, C; torek 26. okt. Zaprtó; sreda 27. okt. Figaro se ženi, B; četrtek 28. okt. Hasanaginica, (znižane cene) izven; petek 29. okt. Sen kresne noči, v opernem gledališču ob dramskih cenah, D; sobota 30. okt. Ljubimkanje, E; nedelja 31. okt. Figaro se ženi, izven; ponedeljek 1. nov. Hasanaginica, izven.

Opera: ponedeljek 25. okt. zaprtó; torek 26. okt. Trubadur, E; sreda 27. okt. Lepa Vida, D; četrtek 28. okt. slavnostni koncert v proslavo narodnezaprznika Češkoslovaške republike, izven; torek 29. okt. predstava: Sen kresne noči, D; sobota 30. okt. Od bajke do bajke, C; nedelja 31. okt.

Prostovoljna dražba
se bo vršila 25. in 26. oktobra t. l. od 9.—12. ure dop. in 2.—5. ure pop. v Predilnici št. 39 (Kolodvorska ulica). Prodajala se bo nova in stara hišna oprema, več motornih (motosikljev) koles in mizarsko orodje s 5 skobelniki (Hobelbank) ter več vrst predmetov.
POZOR! Mizarski obrtniki, ženini in neveste. POZOR!
IVAN GOLTES, mizarski mojster.

„STANDARD“
tovarna lakov in barv
ALTYSTETTEN - ZÜRICH.

Generalno zastopstvo in glavno skladišče za Jugoslavijo:
FRANJO FORGAC,
Zagreb, Matkova ulica 25.

Ceniki na svetovni glasu stoječih Standard-lakov za vse vrste se pošiljajo na zahtevo brezplačno.

Pokusne posiljavitve
po 5 kg se po povzetju takoj pošiljajo.

Krajni zastopnik: se iščejo.

Otvoritev trgovine.

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjamo, da smo zopet otvorili svojo dobro znano manufakturno delavnico z manufakturnim blagom, v popolnoma prenovljenem lokalu. Za bližajočo se zimsko sezijo priporočamo vsakovrsne novosti, katere so ravno došle iz inozemstva, osobito razno volneno in sukneno blago za dame in gospode, dalje perilne barhente, flanele, cefirje, šifone, potrebščine za krojače, šivilje, tapelnike itd. Zagotavljajoč prijazne in solidne postrežbe

se priporočamo

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manufakturnim blagom, LJUBLJANA, MESTNI TRG 10.

Oglas!
Za našo parno žago v Zaprtežah iščemo še nekaj neoženjenih

galeristov in cirkularistov
ki morajo svoja mesta takoj nastopiti. Naj se izvolijo prijaviti samo neoženjeni delavci, ki so tega posla povsem zmožni in drugače marljivi in solidni. Ponudbe na:

BRACA JANEKOVIĆ
trgovina z lesom,
Zagreb, Kukovičeva ulica 3.

Na drobno! Na debelo!

ČAJ

Jos. Fabiani,
Ljubljana, Prešernova ulica 54.
— nasproti glavne pošte —

Telefon interurban 548.

Velika zaloga špicerijskega in kolonialnega blaga, likerjev, — namiznih in dezertnih vin —

AUTO MOBILI in KOLESA njih deli in oprema **PNEVMATIKA** garaža in delavnica **J. GOREC** **Liubljana** Gosposvetska c. 14 Vegova ulica št. 8.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.